

2. Курбатов С. В. Освітні інновації: контури майбутнього: [монографія] / С. В. Курбатов // Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура; [за ред. В. Г. Кременя]. – К. : Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.
3. Третько В. В. Сучасні тенденції інноваційного розвитку системи вищої освіти в Україні / В. В. Третько // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Серія «Педагогіка, соціальна робота». – Ужгородський нац.ун-т, 2011. – Вип. 23. – С. 186 – 188.
4. Андрущенко В. П. Пріоритети розвитку освіти ХХІ ст. / В. П. Андрущенко // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – К.: Знання України, 2000. – С. 3 – 11.

УДК:159.923

КОРНІСНКО І. О.
Мукачівський державний університет, Україна

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ОПАНУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ

Оскільки психіка є складною багаторівневою поліваріантною системою взаємопов'язаних та взаємозалежних просторово-часових відносин, між якими існує інформаційно-енергетична взаємодія на рівні окремих компонентів і властивостей соціальної діяльності, то опанувальна поведінка особистості у життєвому просторі якраз вписується у філософсько-психологічний контекст генетичної психології [1, 5].

Відшукування і набуття особистістю внаслідок задіяння механізмів опанувальної поведінки нових оптимістичних і домінантних сенсів життя містить універсальні, «класичні» філософсько-психологічні закони, усталені принципи і категорії, розроблені в контексті вивчення функціональної суті досліджуваного явища.

Найвищою формою розвитку опанувальної поведінки особистості, проявом її інтелектуального і духовного «саморуху» є здатність завдяки задіянню системи засобів самопізнання, самоінформування, самооцінки, самовпливу, самопрограмування, самопереконання, самонаказу, самоконтролю та ін. розвинутися до рівня самовладання, самовиховання, самоактуалізації та саморефлексії.

У побудові концептуальних положень осмислення специфіки опанувальної поведінки особистості ми, спираючись на генетично-психологічну теорію, виходили з того, що розвиток є основним способом існування особистості впродовж її біодромального шляху. Невпинний рух людини до звільнення від залежностей, прагнення до свободи, усвідомлення себе як унікального й універсального суб'єкта вільної, творчої діяльності якраз і складає головну лінію розвитку її опанувальної поведінки.

Генетична психологія дає змогу різнобічного теоретико-методологічного аналізу й експериментального вивчення розвитку особистості, зокрема її опанувальної поведінки як інтенсивної діяльності у найширшому соціокультурному контексті із застосуванням розлогого спектру его-захисних і домінуючих механізмів:

від інтуїтивного й несвідомого психологічного захисту до виражених і усвідомлених копінг-стилів і копінг-стратегій.

На відміну від застиглого, статичного формально-логічного розуміння системи експериментально-генетичний метод утверджує систему, яка розвивається, а вона в свою чергу також потребує побудови адекватної системи предметно-перетворювальних дій, виконання яких формує в людини відповідну систему психологічних новоутворень. По суті, експериментально-генетичний метод містить у собі різні способи побудови вищих психічних функцій, які присвоюються суб'єктом у процесі перетворення ним певного змісту. Водночас саме перетворення поєднує у собі генетичний та структурно-функціональні моменти об'єктивної реальності й задає тим самим подібні структури самому психічному, які здебільшого реалізуються як способи аналізу. Лише завдяки механізмам інтеріоризації способи перетворення виступають психологічними механізмами предметної діяльності суб'єкта. Психічні процеси як регулятори діяльності та поведінки людини дають підстави інтерпретувати закономірності психічного розвитку як необхідний і логічний наслідок даної лінії процесу формування, передбаченого експериментально-генетичним методом [1, 2, 3, 4, 5].

У методологічному контексті генетичної психології опанувальну поведінку особистості упродовж біодормального шляху ми розглядаємо з урахуванням єдності і складної динамічної взаємодії органічних та соціальних чинників. Детермінуючий вплив соціального довкілля змінюється залежно від процесів онтогенетичного становлення і біопсихічного та соціокультурного дозрівання, насамперед через додання нужди [3].

У виведенні концептуальних засад психології опанувальної поведінки особистості важливим стало якраз те, що конструювання і застосування експериментально-генетичного методу є чітким вираженням примату соціального у становленні психіки, тобто опанувати можна насамперед у соціумі. Історичний підхід, на думку С. Д. Максименка, передбачає опосередкованість вищих психічних функцій та розуміння психіки як історичного продукту, а також метод, який визначається також як історико-генетичний. Водночас потрібно пам'ятати, що інструментальний метод не є співмірним з традиційними психологічними методами (спостереження, експеримент, анкетування, бесіда тощо), адже він репрезентує особливий підхід до вивчення психічного і передусім є методологічним принципом і способом психологічного вивчення особистості. Помітною перевагою такого підходу є те, що принцип єдності генетичної та експериментальної ліній розвитку, наповнюючи сутність цього методу, передбачає проведення дослідження в максимально «природних» умовах існування особистості і створення актуального простору реалізації самою особистістю численних можливостей моделювання власного розвитку й існування.

Список використаних джерел

1. Гошовський Я. Ресоціалізація депривованої особистості: монографія / Ярослав Гошовський. – Дрогобич: Коло, 2008. – 480 с.
2. Максименко С. Д. Потреба як вихідна одиниця генези особистості / С. Д. Максименко // Медичний всесвіт. – 2004. – Т. IV. – № 1. – С. 112 – 118.

3. Максименко С. Д. Психологія внутрішнього світу / С. Д. Максименко // Розвиток особистісної активності: теоретичні аспекти : зб. наук. пр. /за ред. С. Д. Максименка . – К.: Міленіум, 2005. – С.3 – 32.
4. Савчин М. В. Духовний потенціал людини / М. В. Савчин. – Івано-Франківськ: Вид-во «Плай» Прикарпатського ун-ту, 2001. – 203 с.
5. Феноменологія морального розвитку особистості: детермінація, механізми, генезис: монографія / під ред. Р. В. Павелківа, Н. В. Корчакової. – Рівне: Волинські обереги, 2009. – 368 с.

УДК37.01/41 (082)

КОРОЛЬ Л. П.
ПАЗЮРА Н. В.
Національний авіаційний університет, Україна

АНАЛІЗ ЗАКОНУ ПРО ВИЩУ ОСВІТУ ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ 2017 ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Закон про вищу освіту та наукові дослідження 2017 року є одним з найважливіших юридичних документів, що регулюють процес професійної підготовки фахівців усіх галузей. Він був прийнятий для модернізації положень Закону про вищу та професійну освіту 1992 року в квітні 2017 року. Зазначається, що цей закон є першою регулюючою реформою вищої освіти Великої Британії за останні 25 років і відображає новітні тенденції розвитку вищої освіти та пропонує розв'язання нагальних питань, що виникли за цей період [1].

Вищі навчальні заклади Великої Британії підтримали внесення законопроекту оскільки існуюче законодавство про вищу освіту не відображає зміни, які зазнав сектор з 1992 року. Впровадження нового законодавства з одного боку могло б негативно вплинути на ті особливості вищої освіти Великої Британії, які вигідно відрізняли її від інших країн (наприклад, автономія університетів) тому деякі освітяни були стурбовані, що члени парламенту та інші особи, котрі розробляли проект закону, ігноруватимуть їхню думку. [2] Проте було зроблено висновок, що фінальний варіант Закону включає в себе необхідні правки, має багато переваг та повинен забезпечити засади успішного розвитку сектора в майбутньому [3].

Закон включає в себе чотири ключові частини, а саме: Про впровадження Офісу студентів, Про внесення змін до законодавства про фінансування студентів, Про створення органу Дослідження та Інновації Об'єднаного Королівства ДІОК (United Kingdom Research and Innovation (UKRI)) та Про різне, включаючи регулювання трансакцій та обміну даними [4]. Таким чином було створено два нових контролюючих органи: Офіс студентів та ДІОК.

Офіс студентів має на меті замінити собою Раду з фінансування вищої освіти Англії (Higher Education Funding Council for England (HEFCE)). Наголошується [3], що Офіс студентів позиціонується як ринковий регулятор і захисник інтересів студентів. Закон також надає цьому органу право титулувати освітні організації відповідно до рівня їхньої акредитації та називати їх університетами [4].

Дослідження та Інновації Об'єднаного Королівства ДІОК об'єднує сім дослідницьких рад країни, маючи на меті посилення міждисциплінарних досліджень



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>